

ΈΚΘΕΣΗ 2019

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ

Σπυρίδων Δάκογλου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Λισσαβώνα, Ιούλιος, 2020

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία της Πορτογαλίας.....	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Πορτογαλίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	1
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	2
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο.....	3
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	4
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	8
1.1.4	Επενδύσεις	9
1.2	Στοιχεία της οικονομίας της διοικητικής διαίρεσης της Πορτογαλίας	10
1.3	Οικονομικές προβλέψεις 2020.....	10
1.4	Οικονομικές σχέσεις Πορτογαλίας.....	11
1.4.1	Πορτογαλία – ΠΟΕ.....	11
1.4.2	Πορτογαλία – Ευρωπαϊκή Ένωση.....	11
1.4.3	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	12
1.4.4	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	12
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Πορτογαλίας.....	12
2.1	Διμερές εμπόριο.....	12
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	12
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	20
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	22
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Πορτογαλία.....	22
2.2.2	Επενδύσεις της Πορτογαλίας στην Ελλάδα	23
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Πορτογαλίας.....	24
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019	25
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	27
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	27
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	28
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	29
3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	30
4	Παράρτημα.....	30
4.1	Χρήσιμες διευθύνσεις	30

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Πορτογαλίας.....	2
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Πορτογαλίας.....	3
Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Πορτογαλίας	4
Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Πορτογαλίας.....	5
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Πορτογαλίας και η θέση της Ελλάδα 2019	7
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Πορτογαλίας και η θέση της Ελλάδας 2019.....	7
Πίνακας 7: Εισπράξεις Πορτογαλίας.....	8
Πίνακας 8: Πληρωμές Πορτογαλίας.....	8
Πίνακας 9: Επενδύσεις από και προς την Πορτογαλία (σε εκ. ευρώ)	9
Πίνακας 10: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Πορτογαλίας.....	12
Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Πορτογαλία – μεγάλες κατηγορίες	13
Πίνακας 12: Ελληνικές εξαγωγές στη Πορτογαλία – κυριότερα προϊόντα.....	14
Πίνακας 13: Ελληνικές εισαγωγές από τη Πορτογαλία – μεγάλες κατηγορίες	16
Πίνακας 14: Ελληνικές εισαγωγές από τη Πορτογαλία – κυριότερα προϊόντα.....	18
Πίνακας 15: Ισοζύγιο υπηρεσιών	20
Πίνακας 16: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Πορτογαλία.....	21
Πίνακας 17: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Πορτογαλία.....	21
Πίνακας 18: Πληρωμές της Ελλάδας στην Πορτογαλία.....	22
Πίνακας 19: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Πορτογαλία	22
Πίνακας 20: Επενδύσεις της Πορτογαλίας στην Ελλάδα	23
Πίνακας 21: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	28
Πίνακας 22: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Πορτογαλία.....	28

1 Οικονομία της Πορτογαλίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Πορτογαλίας

Η Πορτογαλία είναι μια οικονομία 10 εκ. καταναλωτών με μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα που ανέρχεται στο 79%¹ του μέσου ευρωπαϊκού. Είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1986 (τότε ΕΟΚ), χρησιμοποιεί το ευρώ ως επίσημο νόμισμά της από το 2002 και είναι μέλος της Ευρωζώνης από το 1999. Είναι επίσης μέλος του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Οι μεγαλύτερες πόλεις είναι η πρωτεύουσα, Λισσαβώνα, ακολουθούμενη από το Πόρτο, σημαντικό βιομηχανικό και επιχειρηματικό κέντρο. Η Πορτογαλία κατατάσσεται στην 34^η θέση στον δείκτη οικονομικής ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ². Αποτελεί μια οικονομία προσανατολισμένη κυρίως στον κλάδο των υπηρεσιών (με τον τουρισμό να έχει μεγάλη βαρύτητα και να αποτελεί περίπου το 14-19% του ΑΕΠ).

Η Πορτογαλία, μετά από την έξοδο της από το πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας 2011-14, παρουσίασε αξιοσημείωτη μακροοικονομική προσαρμογή η οποία συνέβαλε στον μηδενισμό (2019) των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και την μείωση του δημόσιου χρέους. Επίσης συντελέσθηκε εκσυγχρονισμός και τομεακή αναδιάρθρωση της οικονομίας. Η συντελεσθείσα πρόοδος αναγνωρίστηκε και από τους 3 μεγάλους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, Fitch, Moody's και Standard & Poor's οι οποίοι αναβάθμισαν την Πορτογαλία στην κατηγορία των επενδυτικών προορισμών. Ωστόσο, τα βασικά διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομία (αναφέρονται κατωτέρω), απαιτούν συνεχή οικονομική ανάπτυξη μέσω της ενίσχυσης των παραγωγικών επενδύσεων, την διαθεσιμότητα ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων, την χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ένα ευνοϊκό διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Όπως και στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, όσον αφορά τη δομή της πορτογαλικής οικονομίας, το βασικότερο χαρακτηριστικό της τελευταίας δεκαετίας είναι η μεγέθυνση του τομέα των υπηρεσιών. Κατά το 2019, ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, δασοκομία, αλιεία) συνεισέφερε μόλις κατά 2,4% στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία-ΑΠΑ (σε σύγκριση με 3,5% το 2000) απασχολώντας 5,5%³ του ενεργού πληθυσμού (έναντι 12,8% το 2000). Ο δευτερογενής τομέας (βιομηχανία, κατασκευές, ενέργεια και διαχείριση υδάτων) συνεισέφερε 21,8% και 24,7% στην ΑΠΑ και την απασχόληση (έναντι αντίστοιχων μεγεθών 27,8% και 34,5% το 2000). Το υπόλοιπο τμήμα της οικονομίας αφορά υπηρεσίες, σε ποσοστό 75,7% (έναντι 68,5% το 2000), όπου απασχολείται το 69,8% του εργατικού δυναμικού της χώρας (έναντι 52,7% το 2000).

Η συντριπτική πλειοψηφία (99%) των πορτογαλικών επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν έως 250 άτομα, ενώ οι πολύ μικρές επιχειρήσεις έως 10 άτομα αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 90% της πορτογαλικής οικονομίας.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00114/default/table?lang=en>

² http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

³ <https://www.pordata.pt/DB/Portugal/Ambiente+de+Consulta/Tabela>

Η πορτογαλική οικονομία αντιμετωπίζει τα εξής βασικά διαρθρωτικά προβλήματα: α) μικρή εσωτερική αγορά, β) υψηλό δημόσιο χρέος που αποτελεί δαμόκλειο σπάθι στην ανάπτυξη, γ) περιορισμένη παραγωγική βάση που δεν ανταποκρίνεται στις δυνατότητες της οικονομίας, δ) χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας, ε) μεγάλος αριθμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα κεφάλαια για την ανάπτυξή τους εξαρτώμενες από τον τραπεζικό δανεισμό, στ) υψηλό επίπεδο φορολογικής επιβάρυνσης και ζ) χαμηλό επίπεδο επενδύσεων.

Η γεωγραφική θέση της Πορτογαλίας και το ήπιο μεσογειακό κλίμα, έδωσαν ώθηση στην πορτογαλική τουριστική βιομηχανία. Η σημασία του τομέα τουρισμού για την οικονομία είναι τεράστια, καθώς για το έτος 2019 τα έσοδα του κλάδου ξεπέρασαν τα 18 δις έναντι 13 δις ευρώ το 2017, 12,7 δις ευρώ το 2016 και 11,4 δις το 2015. Ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους κυριότερους εξαγωγικούς τομείς και αντιπροσωπεύει σχεδόν το 18% των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και περί το 14-18% του ΑΕΠ της χώρας. Οι περιοχές της χώρας που υποδέχονται την μεγάλη πλειοψηφία των τουριστών είναι η πρωτεύουσα, Λισσαβώνα, το Πόρτο και το Αλγκάρβε, στην ηπειρωτική χώρα καθώς και τα δύο νησιωτικά συμπλέγματα, αυτά των Αζόρων και η Μαδέιρα.

Οι σημαντικότερες αγορές προέλευσης τουριστών, σύμφωνα με στοιχεία της Πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας είναι: Ηνωμένο Βασίλειο (22% του συνόλου), Γερμανία (13,6%) η Ισπανία (9,7%), η Γαλλία (9,5%). Ο αριθμός των ξένων τουριστών ανήλθε σε 22,5 εκ. επισκέπτες το 2019.

Ο πρωτογενής τομέας κυριαρχείται από τις παραδοσιακές μεσογειακές καλλιέργειες: ελιά, αμπέλι, φρούτα, λαχανικά, όπως και γαλακτοκομικά προϊόντα, αλιεύματα.

Τα τελευταία έτη συντελέστηκε πρόοδος στον τομέα της μεταποίησης, μέσω ξένων επενδύσεων, ο οποίος εκσυγχρονίσθηκε και εξειδικεύθηκε με την ενσωμάτωση τεχνολογιών & καινοτομίας και τη σταδιακή αντικατάσταση της παραδοσιακής μεταποιητικής βιομηχανίας (πχ υφαντουργία-υποδηματοποιεία) από νέους κλάδους (αυτοκινητοβιομηχανία, ενέργεια, φάρμακα, νέες τεχνολογίες) που συνεισέφεραν στην ανάπτυξη της πορτογαλικής οικονομίας.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Πορτογαλίας

	2015	2016	2017	2018	2019
Ονομαστικό ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές, εκ ευρώ)	179.213	186.490	195.947	204.305	212.303
Μεταβολή ΑΕΠ	1,8%	2,0%	3,5%	2,6%	2,2%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ευρώ)	17.378	18.089	19.041	19.881	-
Ανεργία	12,4	11,1	8,9	7%	6,5%
Πληθωρισμός	0,5%	0,6%	1,6%	1,2%	0,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-4,4%	-1,9%	-3%	-0,4%	+0,2%
Πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)					
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	131,2%	131,5%	126,0%	121,9%	117,7%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	1,4%	1,7%	1,5%	0,7%	0,4%

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (<https://ine.pt>)

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Πορτογαλίας αυξήθηκε κατά 2,2% σε το 2019, σύμφωνα με την Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία, έναντι ανάπτυξης 2,6% το 2018, 3,5% το 2017, 2% το 2016 και 1,8% το 2015 και συνολικά ύφεσης 7,8% κατά την τετραετία 2010-2013. Σημειώνεται ότι μεταξύ 2015 - 2019, το ΑΕΠ της χώρας συνέκλινε προς το μέσο ευρωπαϊκό της χωρών της ευρωζώνης, αυξανόμενο κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες (στοιχεία Eurostat) και από 76,6% το 2015 ανήλθε σε 79%, εντούτοις εξακολουθεί να υστερεί σημαντικά συγκριτικά με τις άλλες ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Το 2019, ο ισολογισμός της γενικής κυβέρνησης έκλεισε, για πρώτη φορά από το 1974, με πλεόνασμα (+0,2% του ΑΕΠ), ύστερα από ελλείμματα, -0,4% το 2018, -3% το 2017, -1,9% το 2016 και -4,4% το 2015.

Το Δημόσιο Χρέος εξακολουθεί να παραμένει σε υψηλά επίπεδα: -117,7% του ΑΕΠ έναντι -121,9% το 2018 και -126% του ΑΕΠ το 2017.

Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας παρουσίασαν σημαντική βελτίωση το 2019. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε κατά μέσο ετήσιο ρυθμό σε 6,5% έναντι 7% το 2018 και 8,9% το 2017. Αρνητικό σημείο αποτελεί η υψηλή ανεργία των εργαζομένων >25 που κινείται στο 18,3% έναντι 20,3% το 2018.

Ο πληθωρισμός κυμάνθηκε με χαμηλούς ρυθμούς (0,3% το 2019 έναντι 1,2% το 2018 και 1,6% το 2017).

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Το εξωτερικό εμπόριο της Πορτογαλίας τα τελευταία έτη ακολουθεί σταθερή ανοδική πορεία. Παραδοσιακά είναι ελλειμματικό όσον αφορά το εμπόριο αγαθών και πλεονασματικό όσον αφορά των εμπόριο υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το 2019 οι εξαγωγές αγαθών ανήλθαν σε 59,9 δις ευρώ και οι εισαγωγές αγαθών σε 80,3 δις ευρώ. Το εμπορικό έλλειμμα ανήλθε σε -20,4 δις ευρώ. Αντίστοιχα οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν σε 35,2 δις ευρώ, λόγω της σημαντικής επίδρασης του τουρισμού, ενώ οι εισαγωγές ήταν 17,7 δις ευρώ. Το πλεόνασμα στις υπηρεσίες ανήλθε σε 17,4 δις ευρώ. Σημειώνεται ότι το 2018 το πλεόνασμα στις υπηρεσίες δεν επαρκεί για να καλύψει το εμπορικό έλλειμμα δημιουργώντας έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (αγαθά και υπηρεσίες).

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Πορτογαλίας

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών (εκ. ευρώ)	48.926	49.122	53.325	57.849	59.895
Εισαγωγές αγαθών (εκ. ευρώ)	58.671	59.134	66.634	77.439	80.286
Εμπορικό ισοζύγιο (εκ. ευρώ)	-9.746	-10.012	-13.309	-19.590	-20.391
Εξαγωγές υπηρεσιών (εκ. ευρώ)	24.912	26.562	30.892	33.308	35.269
Εισαγωγές υπηρεσιών (εκ. ευρώ)	12.646	13.376	14.664	15.969	17.786
Ισοζύγιο υπηρεσιών (εκ. ευρώ)	12.266	13.187	16.229	17.339	17.484

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (<https://ine.pt>)

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Πορτογαλίας

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	7,843,479,505	13.6%	9,006,937,172	15.0%	14.8%
ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	4,713,099,340	8.1%	4,751,869,396	7.9%	0.8%
ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	3,951,758,803	6.8%	3,641,570,980	6.1%	-7.8%
ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	3,545,549,716	6.1%	3,616,369,250	6.0%	2.0%
ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	,015,054,129	5.2%	2,945,060,277	4.9%	-2.3%
ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	2,216,956,134	3.8%	2,162,824,344	3.6%	-2.4%
ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1,932,111,384	3.3%	2,001,662,176	3.3%	3.6%
ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	1,954,895,799	3.4%	1,977,330,618	3.3%	1.1%
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	1,952,200,202	3.4%	1,844,082,658	3.1%	-5.5%
ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	1,588,254,731	2.7%	1,610,707,848	2.7%	1.4%
ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	1,242,883,246	2.1%	1,586,829,568	2.6%	27.7%
ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	1,449,078,013	2.5%	1,344,170,455	2.2%	-7.2%
ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	1,229,283,298	2.1%	1,229,433,918	2.1%	0.0%
ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	1,090,840,732	1.9%	1,142,493,094	1.9%	4.7%
ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ	1,064,654,800	1.8%	1,063,196,665	1.8%	-0.1%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	916,783,954	1.6%	1,048,091,416	1.7%	14.3%
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	777,720,078	1.3%	1,005,260,444	1.7%	29.3%
ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	971,239,525	1.7%	992,124,239	1.7%	2.2%
ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	832,466,651	1.4%	828,631,797	1.4%	-0.5%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	816,699,821	1.4%	781,904,889	1.3%	-4.3%
ΣΥΝΟΛΟ	57,849,991,618	100.0%	59,895,406,027	100.0%	3.5%

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (www.ine.pt)

Την μεγαλύτερη αξία εξαγωγών της Πορτογαλίας για το 2019 είχε η κατηγορία Αυτοκίνητα, οχήματα (87), η οποία παρουσίασε αύξηση 14,8%. Η συνολική αξία ξεπέρασε τα 9 δις ευρώ, γεγονός που κάνει την εν λόγω κατηγορία να αντιπροσωπεύει το 15% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας. Πρόκειται για οχήματα που κατασκευάζονται στο εργοστάσιο Autoeropa της WV στην περιοχή του Setubal (μεγάλος λιμένας στην κεντρική Πορτογαλία) και στο εργοστάσιο της PSA στην περιοχή Mangualde (βόρεια Πορτογαλία). Το 2019 κατασκευάστηκαν στην χώρα πάνω από 300 χιλ. οχήματα.

Με σημαντική διαφορά ακολουθεί η κατηγορία Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και μέρη τους (84), η οποία έμεινε σχεδόν αμετάβλητη και οι εξαγωγές της οποίας ανήλθαν σε 4,7 δις ευρώ. Ακολουθούν τα Ορυκτά καύσιμα (27), τα οποία μειώθηκαν κατά -7,8%. Άλλες σημαντικές κατηγορίες είναι Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες και μηχανές με 6,1% των εξαγωγών της χώρας, Πλαστικές ύλες, Ενδύματα κ.α. Σημαντική αύξηση παρουσίασαν οι κατηγορίες Οργανικά προϊόντα με 29,3%, Όργανα και συσκευές οπτικής και φωτογραφίας και μέρη αυτών 27,7% και τα Φαρμακευτικά προϊόντα (30) με 14,3%. Αντίστοιχα πτώση παρουσίασαν οι κατηγορίες: ορυκτά καύσιμα -7,8%, Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας (72) -7,2% λόγω των περιορισμών στις εξαγωγές προς τις ΗΠΑ, τα και τα υποδήματα -5,5%.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Πορτογαλίας

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	9,255,750,648	12.3%	9,858,501,630	12.3%	6.5%
ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	9,052,848,867	12.0%	9,091,368,721	11.3%	0.4%
ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	7,039,909,230	9.3%	7,397,773,922	9.2%	5.1%
ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ	6,316,535,753	8.4%	7,016,528,627	8.7%	11.1%

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ					
ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	3,598,544,114	4.8%	3,561,438,569	4.4%	-1.0%
ΑΕΡΟΠΛΟΙΑ Ή ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ	954,243,425	1.3%	2,950,256,819	3.7%	209.2%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,470,554,343	3.3%	2,629,359,475	3.3%	6.4%
ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	2,601,689,696	3.4%	2,444,877,836	3.0%	-6.0%
ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	1,967,023,696	2.6%	1,940,468,334	2.4%	-1.4%
ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	1,500,478,985	2.0%	1,627,681,759	2.0%	8.5%
ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1,522,476,040	2.0%	1,599,453,090	2.0%	5.1%
ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	1,227,242,148	1.6%	1,364,285,763	1.7%	11.2%
ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	1,210,947,844	1.6%	1,285,872,237	1.6%	6.2%
ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1,165,187,260	1.5%	1,213,848,635	1.5%	4.2%
ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	1,097,388,911	1.5%	1,176,877,017	1.5%	7.2%
ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	1,121,058,952	1.5%	1,175,960,840	1.5%	4.9%
ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	1,125,824,426	1.5%	1,164,488,867	1.5%	3.4%
ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	1,108,034,903	1.5%	1,117,117,281	1.4%	0.8%
ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	942,977,472	1.2%	958,690,404	1.2%	1.7%
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	812,632,361	1.1%	856,887,858	1.1%	5.4%
ΣΥΝΟΛΟ	75,439,246,300	100.0%	80,286,754,387	100.0%	6.4%

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (www.ine.pt)

Κυρίαρχη θέση στις εισαγωγές αγαθών στην Πορτογαλία για το 2019 καταλαμβάνουν τα Αυτοκίνητα οχήματα (87), τα οποία αποτελούν το 12,3% του συνόλου των εισαγωγών, παρουσιάζοντας αύξηση 6,5%. Η αξία των εισαγωγών Ορυκτών καυσίμων (27) παρέμεινε σταθερή, καταλαμβάνοντας το 11,3% των συνολικών εισαγωγών της χώρας. Μεγάλο μερίδιο της τάξης του 9,2% καταλαμβάνει η κατηγορία Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες και μηχανές με 9,2% επί του συνόλου και με την αξία τους να αυξάνεται κατά 5,1%

στα 7,3 δις ευρώ. Μεγάλη αύξηση παρατηρήθηκε στην κατηγορία Αερόπλοια κατά 209.2% και στα προϊόντα της Χημικής βιομηχανίας κατά 11,2%. Αντίθετα, μεγάλη ετήσια μείωση υπήρξε στην εισαγωγή Χυτοσιδήρου, Σιδήρου και Χάλυβα κατά -6%.

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Πορτογαλίας και η θέση της Ελλάδας 2019

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Ισπανία	14,916,543,403	24.90%	1.71%
2	Γαλλία	7,776,185,849	12.98%	6.03%
3	Γερμανία	7,163,958,811	11.96%	7.12%
4	Ην. Βασίλειο	3,642,593,804	6.08%	-0.89%
5	ΗΠΑ	3,021,947,398	5.05%	5.19%
6	Ιταλία	2,685,657,978	4.48%	9.19%
7	Ολλανδία	2,346,513,912	3.92%	6.48%
8	Βέλγιο	1,391,259,062	2.32%	5.47%
9	Αγκόλα	1,238,380,870	2.07%	-18.14%
31	Ελλάδα	230,645,506	0.39%	27.81%

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (www.ine.pt)

Το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών της Πορτογαλίας κατευθύνεται προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς αποτελούν το 65% του συνόλου. Κύριες χώρες προορισμού είναι η γειτονική Ισπανία που καταλαμβάνει το 24,9% του συνόλου των πορτογαλικών εξαγωγών. Οι άλλοι σημαντικοί προορισμοί για τις εξαγωγές είναι η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ολλανδία και το Βέλγιο. Ως προς τις χώρες εκτός ΕΕ, σημαντικοί πελάτες των πορτογαλικών προϊόντων είναι το Ην. Βασίλειο, οι ΗΠΑ και η Αγκόλα. Η θέση της Ελλάδος, είναι η 31^η, με πορτογαλικές εξαγωγές προς την χώρα μας συνολικής αξίας 230 εκ. ευρώ (Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία), το οποίο αποτελεί μερίδιο της τάξης 0,39% επί του συνόλου των εξαγωγών της Πορτογαλίας.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Πορτογαλίας και η θέση της Ελλάδας 2019

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Ισπανία	24,426,362,533	30.42%	2.8%
2	Γερμανία	10,688,079,663	13.31%	2.6%
3	Γαλλία	7,866,378,868	9.80%	35.8%
4	Ιταλία	4,113,543,346	5.12%	0.8%
5	Ολλανδία	3,934,507,520	4.90%	-1.2%
6	Κίνα	2,952,816,344	3.68%	25.7%
7	Βέλγιο	2,482,980,618	3.09%	12.9%
8	Ην. Βασίλειο	2,113,099,599	2.63%	11.2%
9	ΗΠΑ	1,504,556,275	1.87%	14.4%
60	Ελλάδα	147,638,987	0.18%	-12.8%

Πηγές: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία (www.ine.pt)

Όπως και για τις εξαγωγές οι χώρες της ΕΕ αποτελούν τον μεγαλύτερο προμηθευτή της χώρας, οι οποίες τροφοδοτούν την πορτογαλική αγορά με ποσοστό 75% επί του συνόλου. Δεσπόζουσα θέση κατέχει η γειτονική Ισπανία που αποτελεί τον μεγαλύτερο προμηθευτή κατέχοντας το 30,42% όλων των πορτογαλικών εισαγωγών. Επίσης η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία και το Βέλγιο αποτελούν τους κύριους προμηθευτές από την ΕΕ. Από τις τρίτες χώρες η Κίνα, το Ην. Βασίλειο και οι ΗΠΑ αποτελούν τους βασικούς προμηθευτές της Πορτογαλίας. Η Ελλάδα είναι στην 60^η θέση ως προς την κατάταξη των προμηθευτών της χώρας (Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία) κατέχοντας το 0,18% του συνόλου των πορτογαλικών εισαγωγών.

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Πορτογαλίας

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε εκ. ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε εκ. ευρώ)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Μεταφορικές	7,264	21.8%	7,450	21.1%	2.56%
Ταξιδιωτικές και Τουρισμού	17,054	51.2%	18,431	52.3%	8.08%
Κατασκευαστικές	796	2.4%	733	2.1%	-7.94%
Ασφαλιστικές	154	0.5%	180	0.5%	16.99%
Χρηματοοικονομικές	383	1.2%	434	1.2%	13.17%
Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας	102	0.3%	119	0.3%	16.29%
Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής	1,736	5.2%	1,775	5.0%	2.22%
Προσωπικές, Πολιτιστικές, Ψυχαγωγικές	263	0.8%	271	0.8%	3.08%
Άλλες	5,555	16.7%	5,877	16.7%	5.78%
Σύνολο	33,308	100.0%	35,269	100.0%	5.89%

Πηγές: Τράπεζα της Πορτογαλίας (Banco de Portugal)

Για το 2019, η Πορτογαλία είχε συνολικές εισπράξεις από το εμπόριο υπηρεσιών της τάξης των 35 δις ευρώ, αυξημένες κατά 5,9%, με το μεγαλύτερο ποσοστό να εμφανίζεται στις Ταξιδιωτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες τουρισμού, οι οποίες αποτελούν το 52,3% του συνόλου των εισπράξεων και ανήλθαν σε 18,4 δις ευρώ. Με διαφορά 11 δις ευρώ ακολουθούν οι εισπράξεις από τις μεταφορικές υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούν το 21% του συνόλου. Σημειώνεται η σημαντική υποχώρηση κατά -7,94% των εισπράξεων από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες.

Πίνακας 8: Πληρωμές Πορτογαλίας

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε εκ. ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε εκ. ευρώ)	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Μεταφορικές	4,055	25.4%	4,283	24.1%	5.61%

Ταξιδιωτικές και Τουρισμού	4,584	28.7%	5,300	29.8%	15.61%
Κατασκευαστικές	134	0.8%	219	1.2%	62.57%
Ασφαλιστικές	423	2.6%	474	2.7%	12.07%
Χρηματοοικονομικές	483	3.0%	545	3.1%	12.77%
Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας	747	4.7%	758	4.3%	1.41%
Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής	1,041	6.5%	1,034	5.8%	-0.73%
Προσωπικές, Πολιτιστικές, Ψυχαγωγικές	262	1.6%	278	1.6%	6.07%
Άλλες	4,239	26.5%	4,898	27.5%	15.54%
Σύνολο	15,969	100.0%	17,786	100.0%	11.38%

Πηγές: Τράπεζα της Πορτογαλίας (Banco de Portugal)

Οι συνολικές πληρωμές υπηρεσιών, για το 2019, ανήλθαν σε 17,78 δις ευρώ αυξημένες κατά 11,4%. Οι πληρωμές για τις Ταξιδιωτικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες τουρισμού αποτελούν το 29,8% του συνόλου. Άλλες μεγάλες κατηγορίες είναι οι Μεταφορικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής, οι οποίες κατέχουν αντίστοιχα το 24,1% και 5,8% στο σύνολο των πληρωμών. Σημειώνεται ότι το ισοζύγιο υπηρεσιών είναι πλεονασματικό για την χώρα χάριν στις υψηλές εισπράξεις των τουριστικών υπηρεσιών.

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 9: Επενδύσεις από και προς την Πορτογαλία (σε εκ. ευρώ)

	2015	2016	2017	2018	2019
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	125.515	127.260	137.878	134.746	143.884
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	59.984	60.407	57.684	50.889	51.697

Πηγές: Τράπεζα της Πορτογαλίας (Banco de Portugal)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Πορτογαλίας υπάρχει αύξηση του συνολικού επενδύομένου ξένου κεφαλαίου στη χώρα. Έως τα τέλη του 2019, το απόθεμα των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων (ΞΑΕ) ανήλθε σε 143,9 δις ευρώ, έναντι 134,7 δις ευρώ το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα το συνολικό απόθεμα των πορτογαλικών ΞΑΕ στο εξωτερικό ανήλθε σε 51,6 δις ευρώ. Η μεγάλη πλειοψηφία των ξένων επενδύσεων στην Πορτογαλία, τα τελευταία έτη, προέρχεται από χώρες μέλη της ΕΕ: Ην. Βασίλειο (18%), Λουξεμβούργο (8%), Ολλανδία (7%), Ισπανία (6%). Από τρίτες χώρες: Κίνα (8%), Αγκόλα (4%), ΗΠΑ (3%) καθώς και η Βραζιλία (2%). Η ΕΕ αποτελεί, επίσης, τον βασικό προορισμό πορτογαλικών άμεσων ξένων επενδύσεων με κυριότερους προορισμούς: Ολλανδία (34%), Πολωνία (5%), Ισπανία (4%), Εκ των τρίτων χωρών ξεχωρίζει ως προορισμός πορτογαλικών άμεσων ξένων επενδύσεων η Βραζιλία (5%).

Ο τομέας των υπηρεσιών προσελκύει ποσοστό 73% των ΞΑΕ. Η μεταποιητική βιομηχανία απορροφά ποσοστό 6,1% των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα. Όσον αφορά την αύξηση των ΞΑΕ στην Πορτογαλία, καθοριστικό ρόλο έπαιξε το πρόγραμμα

«Golden Visa» με το οποίο παρέχονται θεωρήσεις εισόδου για επενδυτικούς σκοπούς. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται από τον Οκτώβριο 2012 και έχει αποφέρει συνολικά έσοδα ύψους 5 δις ευρώ, έως τον Ιούλιο 2020. Όσον αφορά τις εθνικότητες των δικαιούχων του προγράμματος, η μεγάλη πλειοψηφία είναι: Κινέζοι, Βραζιλιάνοι, Τούρκοι, Νοτιοαφρικάνοι και Ρώσοι.

1.2 Στοιχεία της οικονομίας της διοικητικής διαίρεσης της Πορτογαλίας

Η Πορτογαλία χωρίζεται διοικητικά σε πέντε περιφέρειες: Αλεντέζου (Alentejo), Αλγκάρβε (Algarve), Λισσαβώνας και Κοιλιάδας του Τάγου (Lisboa e Vale do Tejo), Κέντρου (Centro), Βορρά (Norte) και σε δυο αυτόνομες διοικητικά περιοχές των Αζόρων και της Μαδέρα. Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Λισσαβώνα και μεγαλύτερες πόλεις το Πόρτο και η Μπράγα. Η Πορτογαλία χαρακτηρίζεται από σημαντικές περιφερειακές ανισότητες, ως προς το εισόδημα, μεταξύ των παράκτιων περιοχών και της υπόλοιπης ενδοχώρας.

Άνω του 25% του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στη μητροπολιτική περιοχή της Λισσαβώνας, η οποία διαιρείται σε δυο μεγάλες υποπεριφέρειες, της Λισσαβώνας και της Χερσονήσου του Setubal. Η βιομηχανία της χώρας είναι συγκεντρωμένη, σε μεγάλο βαθμό, στην περιοχή της δεύτερης μεγαλύτερης πόλης, Πόρτο και δευτερευόντως στην περιοχή της Λισσαβώνας. Στην περιοχή του Πόρτο ευρίσκεται η επονομαζόμενη αμπελουργική ζώνη του ποταμού Douro, η οποία παράγει τα γνωστά κρασιά. Η περιοχή του Αλγκάρβε αποτελεί τον κύριο τουριστικό προορισμό της Πορτογαλίας, η περιοχή του Αλεντέζου χαρακτηρίζεται από μεγάλης κλίμακας αγροτική παραγωγή με εντατική καλλιέργεια της ελιάς, αμπελιών, του φελόδενδρου και άλλων αγροτικών προϊόντων. Η Μαδέρα και οι Αζόρες αποτελούν σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς. Στη Νήσο Μαδέρα λειτουργεί Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη (CINM), με ειδικά προνόμια σε εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις. Ιδρύθηκε το 1987 και περιλαμβάνει τρεις τομείς επενδύσεων: τη βιομηχανική ζώνη ελεύθερου εμπορίου, το διεθνές νηολόγιο πλοίων (MAR) και τις διεθνείς υπηρεσίες. Ειδικά για το Διεθνές Νηολόγιο της Μαδέρα, γνωστό και ως MAR, τα τελευταία χρόνια έχει καταφέρει να προσελκύσει σημαντικό αριθμό νηολογήσεων, καταλαμβάνοντας το 2018 την τρίτη θέση στην ΕΕ, με συνολικά 523 εγγεγραμμένα πλοία.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις 2020

Στην αρχή του έτους, πριν το ξέσπασμα της πανδημίας από τον Covid-19, η Τράπεζα της Πορτογαλίας προέβλεπε συνέχιση της ανάπτυξης με ρυθμό 1,9% του ΑΕΠ, ύπαρξη για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά δημοσιονομικού πλεονάσματος ύψους 0,2% του ΑΕΠ και περαιτέρω μείωση του Δημοσίου Χρέους σε 110% του ΑΕΠ. Η πανδημία όμως έπληξε σοβαρά σημαντικούς τομείς της πορτογαλικής οικονομίας με κυριότερο τον τουρισμό, κλάδο που συμβάλει συνολικά με ποσοστό 14-19% στο ΑΕΠ της χώρας. Η Κυβέρνηση κήρυξε την χώρα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, από τις 18 Μαρτίου έως και τα τέλη Μαΐου, με υποχρεωτικό κλείσιμο επιχειρήσεων και αναγκαστική άδεια εργαζομένων σε

πολλούς τομείς της οικονομίας. Για την αντιμετώπιση των συνεπειών η κυβέρνηση, επίσης, έλαβε σημαντικά μέτρα στήριξης της οικονομίας και των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα εκείνων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του τουρισμού, της εστίασης, της βιομηχανίας, της γεωργίας, κλάδοι που συμμετέχουν με υψηλό ποσοστό στο ΑΕΠ της χώρας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, που παρουσίασε στις 15.05.2020 η κυβέρνηση στην ΕΕ, το συνολικό ύψος των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την πανδημία, ανέρχεται στα 25 δις ευρώ (11.8% του ΑΕΠ). Το πρόγραμμα εκτιμά, σύμφωνα με το μακροοικονομικό σενάριο, ότι η πορτογαλική οικονομία θα παρουσιάσει ύφεση κατά -6,9% φέτος και αύξηση 4,3% το 2021. Επίσης, προβλέπει μείωση εξαγωγών (αγαθών και υπηρεσιών) κατά 15,4% φέτος και αύξηση κατά 8,4% το επόμενο έτος. Όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, αναμένεται μείωση κατά 11,4% το 2020 και αύξηση 7% το 2021. Το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 9,6% το 2020 και 8,7% το 2021 από 6,5% το 2019. Σημειώνεται ότι λόγω της επίδρασης των μέτρων ενίσχυσης της απασχόλησης που έχει λάβει η πορτογαλική κυβέρνηση, με την στήριξη των εργαζομένων κατά την περίοδο της αναγκαστικής διακοπής λειτουργίας των επιχειρήσεων, η αύξηση της ανεργίας, εκτιμάται ότι θα είναι αρκετά χαμηλότερη από τη επικείμενη μείωση του ΑΕΠ.

Επίσης, στις 03.06.2020, η κυβέρνηση ψήφισε συμπληρωματικό προϋπολογισμό για την χρηματοδότηση των προγραμμάτων στήριξης της οικονομίας. Με αυτό τον προϋπολογισμό διατέθηκε δημοσιονομικά το ποσό των 13 δις ευρώ που αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως κρατική ενίσχυση, για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας στην χώρα. Ο προϋπολογισμός προβλέπει για το 2020 εκτός από ύφεση -6,9%, δημοσιονομικό έλλειμμα 6,3% του ΑΕΠ και δημόσιο χρέος 134,4% του ΑΕΠ από 117,7% το 2019.

Δυσμενέστερες είναι οι προβλέψεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Απρίλιος 2020) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ιούνιος 2020) που αναφέρουν ύφεση κατά 8% και 9,8% αντίστοιχα. Επίσης, η Τράπεζα της Πορτογαλίας εκτιμά ότι η ύφεση θα ανέλθει σε -9,5% του ΑΕΠ.

Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία της Πορτογαλικής Στατιστικής Υπηρεσίας το ΑΕΠ το α' τρίμηνο 2020, μειώθηκε κατά -2,3% συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του 2019 λόγω της καθίζησης των εξαγωγών και της μείωσης των τουριστικών εσόδων, ενώ το δημοσιονομικό έλλειμμα ανήλθε σε 1,1% του ΑΕΠ.

1.4 Οικονομικές σχέσεις Πορτογαλίας

1.4.1 Πορτογαλία – ΠΟΕ

Η Πορτογαλία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από την 1^η Ιανουαρίου 1995 και μέλος της ΓΣΔΕ από τις 6 Μαΐου 1962.

1.4.2 Πορτογαλία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Πορτογαλία έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τότε Ε.Ο.Κ.) το 1986 και το 1999 εισήλθε στη ζώνη του ευρώ.

1.4.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Οι εμπορικές σχέσεις της Πορτογαλίας διέπονται από τις ισχύουσες εμπορικές συμφωνίες που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Ένωση με όλες τις χώρες εκτός της ΕΕ.

1.4.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

Η Πορτογαλία συμμετέχει στους ακόλουθους Διεθνείς Οργανισμούς:

ADB (μη περιφερειακή χώρα), AfDB (μη περιφερειακή χώρα), Australia Group, BIS, CD, CE, CERN, CPLP, EAPC, EBRD, ECB, EIB, EMU, ESA, EU, FAO, FATF, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (εθνικές επιτροπές), ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAIA (παρατηρητής), MIGA, NATO, NEA, NSG, OAS (παρατηρητής), OECD, OPCW, OSCE, Pacific Alliance (παρατηρητής), Paris Club, PCA, Schengen Convention, SELEC (παρατηρητής), UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNMIT, UNSC (προσωρινό), UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC.

Η Πορτογαλία αποτελεί ιδρυτικό μέλος της Κοινότητας Χωρών Πορτογαλικής Γλώσσας (CPLP) η οποία περιλαμβάνει επίσης : Βραζιλία, Αγκόλα, Μοζαμβίκη, Cabo Verde, Σάο Τόμε και Πρίνσιπε, Γουινέα Μπισάου, Ισημερινή Γουινέα, Ανατολικό Τιμόρ.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Πορτογαλίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία των δυο Στατιστικών Αρχών (ΕΛΣΤΑΤ και Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία) εμφανίζουν σημαντικές αποκλίσεις οι οποίες οφείλονται στο εμπόριο καυσίμων και πετρελαιοειδών και περιορίζονται σημαντικά αν δεν συμπεριληφθούν στην στατιστική απεικόνιση.

Η Πορτογαλία, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αποτέλεσε, το 2019, τον 33^ο πελάτη μεταξύ των χωρών αποδεκτών των ελληνικών προϊόντων με ποσοστό συμμετοχής 0,62% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών (33,58 δις ευρώ). Παράλληλα, αποτελεί τον 41^ο σε σειρά προμηθευτή αγαθών της Ελλάδας, με ποσοστό 0,32% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών (55,5 δις ευρώ).

Η Ελλάδα, σύμφωνα με την Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία βρίσκεται στην 34^η θέση στην κατάταξη των πελατών της Πορτογαλίας, απορροφώντας το 0,3% του συνόλου των πορτογαλικών εξαγωγών (59,8 δις ευρώ). Επίσης κατέχει την 60^η θέση ως προμηθευτής αγαθών της Πορτογαλίας με ποσοστό 0,18% επί του συνόλου των πορτογαλικών εισαγωγών (80,2 δις ευρώ).

Πίνακας 10: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Πορτογαλίας

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	146,783,950	162,182,637	168,045,633	208,107,404	208,476,073

Εισαγωγές αγαθών (αξία)	122,499,408	98,665,422	123,075,928	151,430,330	180,391,790
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	24,284,542	63,517,215	44,969,705	56,677,074	28,084,283

Πηγές: Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Το διμερές εμπόριο εμφανίζει αυξητική τάση από το 2015, ενώ σημαντική είναι η ενίσχυση των εξαγωγών την τελευταία 5ετία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ ο διμερής όγκος εμπορίου ανέρχεται σε 388,9 εκ. ευρώ, αυξημένος κατά 8,16%. Το ισοζύγιο είναι πλεονασματικό για την Ελλάδα όπου οι συνολικές ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία ανήλθαν, το 2019, σε 208.5 εκ. ευρώ, παραμένοντας στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα οι εισαγωγές από Πορτογαλία ανήλθαν σε 180,4 εκ. ευρώ αυξανόμενες κατά 19.35%. Σημειώνεται ότι με βάση τη στατιστική υπηρεσία της Πορτογαλίας (INE) το 2019 καταγράφεται έλλειμμα από ελληνικής πλευράς (βλ. Πίνακες 5 και 6).

Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Πορτογαλία – μεγάλες κατηγορίες

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
2ΨΗΦΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ συνδυασμένης ονοματολογίας					
3.ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	47,357,874.00	22.8%	33,595,405.00	16.1%	-29.1%
84.ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	34,459,852.00	16.6%	33,320,952.00	16.0%	-3.3%
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	26,544,315.00	12.8%	32,016,676.00	15.4%	20.6%
39.ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	27,157,790.00	13.0%	23,239,623.00	11.1%	-14.4%
30.ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	13,829,065.00	6.6%	18,339,607.00	8.8%	32.6%
76.ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	10,610,467.00	5.1%	13,257,616.00	6.4%	24.9%
24.ΚΑΠΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΚΑΠΝΟΥ	8,735,964.00	4.2%	8,627,479.00	4.1%	-1.2%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	2,754,187.00	1.3%	4,166,642.00	2.0%	51.3%
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	36,657,890.00	17.6%	41,912,073.00	20.1%	14.3%
ΣΥΝΟΛΟ	208,107,404.00	100.0%	208,476,073.00	100.0%	0.2%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ.

Κυρίαρχη θέση στον κατάλογο των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία κατέχουν για το 2019 τα Ψάρια (84), καταλαμβάνοντας το 16,1% της αξίας του συνόλου των εξαγωγών, μειωμένα όμως κατά 29,1%.

Ακολουθούν τα μηχανήματα (84), καταλαμβάνοντας το 16%, τα Ορυκτά καύσιμα (27) με 15,4%, τα Πλαστικά (39) με 11,1% και τα Φαρμακευτικά προϊόντα (30) με 8,8% της αξίας του συνόλου των εξαγωγών.

Αξιοσημείωτες είναι οι αυξήσεις στις εξαγωγές συσκευών αναπαραγωγής και εγγραφής ήχου και εικόνας (85). Αναλυτικά, οι εξαγωγές της κατηγορίας αυτής αυξήθηκαν κατά 51%. Αντίστοιχα, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε στις εξαγωγές Φαρμακευτικών προϊόντων (30) κατά 32,6% όπως επίσης και στο Αργίλιο (76) κατά 24,9%.

Μείωση παρατηρήθηκε στα Ψάρια (3) κατά 29% που αναλογεί σε μείωση 14 εκ. ευρώ συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι στην κατηγορία αυτή που περιλαμβάνει τα προϊόντα της ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας, εμφανίζεται ισχυρός ανταγωνισμός από προϊόντα άλλων μεσογειακών χωρών. Μείωση παρατηρήθηκε, επίσης, και στην κατηγορία των Πλαστικών (39) κατά 14,4%.

Πίνακας 12: Ελληνικές εξαγωγές στη Πορτογαλία – κυριότερα προϊόντα

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
27101968' Περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που υπερβαίνει το 1 %	20,737,522	10.0%	22,016,717	10.6%	6.2%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
84713000' Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, ψηφιακές, φορητές, βάρους <= 10 kg, που αποτελούνται τουλάχιστον	22,080,425	10.6%	21,467,319	10.3%	-2.8%
03028530' Τσιπούρες (Sparus aurata)	29,982,838	14.4%	20,665,093	9.9%	-31.1%
39021000' Πολυπροπυλένιο σε αρχικές μορφές	22,222,724	10.7%	19,167,399	9.2%	-13.7%
30049000' Άλλα	13,470,498	6.5%	17,914,808	8.6%	33.0%
03028410' Λαβράκι (Dicentrarchus labrax)	16,320,452	7.8%	11,987,263	5.7%	-26.6%
76061292' Κατώτερο των 3 mm	7,554,580	3.6%	10,186,015	4.9%	34.8%
24022090' Τσιγάρα που περιέχουν καπνό (εκτός από αυτά που περιέχουν γαρίφαλο)	5,432,800	2.6%	5,535,344	2.7%	1.9%
27101947' Περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που υπερβαίνει το 0,002 % αλλά δεν υπερβαίνει το 0,1 %	3,274,343	1.6%	5,098,289	2.4%	55.7%
85072020' Που λειτουργούν με υγρό ηλεκτρολύτη	1,441,663	0.7%	2,468,176	1.2%	71.2%
24011060' Καπνά sun cured ανατολικού τύπου, χωρίς αφαίρεση των μίσχων	1,921,829	0.9%	2,366,754	1.1%	23.2%
84715000' Ψηφιακές μονάδες επεξεργασίας εκτός από εκείνες των κωδικών 8471 41 ή 8471 49	3,313,856	1.6%	2,260,825	1.1%	-31.8%
84191900' Δεξαμενές θερμού νερού και ταχυθερμοσίφωνες, μη ηλεκτρικοί (εκτός από ταχυθερμοσίφωνες με αέριο,	1,871,200	0.9%	1,939,838	0.9%	3.7%
02041000' Ολόκληρα σφάγια ή μισά σφάγια αρνιού, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	2,254,296	1.1%	1,821,984	0.9%	-19.2%
02045011' Ολόκληρα σφάγια ή μισά σφάγια αιγοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	2,016,085	1.0%	1,801,613	0.9%	-10.6%
27101921' Ειδικό καύσιμο αεριωθουμένων	1,755,741	0.8%	1,718,416	0.8%	-2.1%
76071190' Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, χωρίς υπόθεμα, που έχουν υποστεί απλή έλαση	1,851,405	0.9%	1,649,771	0.8%	-10.9%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
08105000' Ακτινίδια, νωπά	1,442,980	0.7%	1,262,542	0.6%	-12.5%
84433100' Μηχανές και συσκευές που πραγματοποιούν δύο ή περισσότερες από τις ακόλουθες λειτουργίες: εκτύπωση,	1,452,750	0.7%	889,106	0.4%	-38.8%
Σύνολο	208,107,404	100.0%	208,476,073	100.0%	0.2%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Μεγάλο μερίδιο επί του συνόλου στις εξαγωγές της Ελλάδας προς την Πορτογαλία αποτέλεσαν τα Ορυκτά καύσιμα (27101968) με 10,6% της αξίας επί του συνόλου, αυξημένα κατά 6,2%. Στις επόμενες θέσεις είναι οι Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας δεδομένων (84713000), κατέχοντας το 10,3% και οι Τσιπούρες (03028530) με 9,9%. Οι εξαγωγές Πολυπροπυλενίου (39021000) και Λαυρακιού (03028410) ακολουθούν με 9,2% και 5,7% της αξίας επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών. Επισημαίνεται η μείωση των εξαγωγών Τσιπούρας και Λαυρακιού κατά 31,1% και 26,6% αντίστοιχα καθώς αποτελούν σημαντικά εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα στην Πορτογαλία. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω τα δύο προϊόντα τα τελευταία έτη αντιμετωπίζουν έντονο ανταγωνισμό από προϊόντα άλλων μεσογειακών χωρών.

Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση στην κατηγορία Ορυκτών καυσίμων (2710194) κατά 55,7%, στα μηχανήματα (85072020) κατά 71,2%. Αντίθετα, σημαντική μείωση παρατηρήθηκε στις εξαγωγές αιγοπρόβειου κρέατος (02041000) κατά 19,2% και στις εξαγωγές Πολυπροπυλενίου (39021000) κατά 13,7%.

Πίνακας 13: Ελληνικές εισαγωγές από τη Πορτογαλία – μεγάλες κατηγορίες

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
27. ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	24,997,596	16.5%	46,823,378	26.0%	87.3%
85. ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	15,215,795	10.0%	23,688,185	13.1%	55.7%

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
48. ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	15,245,453	10.1%	22,752,021	12.6%	49.2%
39. ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	14,992,019	9.9%	17,046,122	9.4%	13.7%
84. ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΝΟΗΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	5,106,901	3.4%	5,911,206	3.3%	15.7%
64. ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	4,854,153	3.2%	4,490,368	2.5%	-7.5%
87. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	1,703,363	1.1%	4,052,293	2.2%	137.9%
45. ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ	3,553,581	2.3%	3,605,623	2.0%	1.5%
23. ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	6,521,789	4.3%	3,166,253	1.8%	-51.5%
32. ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ, ΧΡΩΜΑΤΑ ΕΠΙΧΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΑ. ΜΑΣΤΙΧΕΣ (ΣΤΟΚΟΙ). ΜΕΛΑΝΙΑ	3,002,231	2.0%	3,149,506	1.7%	4.9%
62. ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	2,122,452	1.4%	2,552,064	1.4%	20.2%
21. ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	3,901,658	2.6%	2,527,625	1.4%	-35.2%
25. ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1,467,600	1.0%	2,269,172	1.3%	54.6%
09. ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΜΑΤΕ ΚΑΙ ΜΠΑΧΑΡΙΚΑ	5,357,522	3.5%	2,245,863	1.2%	-58.1%
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	43,388,217	28.7%	36,112,111	20.0%	-16.8%
ΣΥΝΟΛΟ	151,430,330	100.0%	180,391,790	100.0%	19.1%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ.

Στην κορυφή της λίστας των ελληνικών εισαγωγών από την Πορτογαλία για το 2019 βρίσκονται τα Ορυκτά καύσιμα (27) αυξάνοντας την αξία τους κατά 22 εκ. ευρώ (87,3%) ενώ αποτέλεσαν το 26% του συνόλου των εισαγωγών από την Πορτογαλία. Στη δεύτερη θέση ακολουθούν οι Μηχανές (85) οι οποίες αυξήθηκαν σε σχέση με το 2018 κατά 55% αποτελώντας το 13% επί του συνόλου των εισαγωγών. Την τριάδα ολοκληρώνουν το Χαρτί (48) το οποίο αποτελεί το 12,6% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών και αυξήθηκε κατά 49% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Αξιοσημείωτη αύξηση είχαν και οι εισαγωγές Αυτοκινήτων οχημάτων (87) που αυξήθηκαν κατά 139% και ανήλθαν σε 4 εκ. ευρώ, και των Ενδυμάτων (62) κατά 20%.

Αντιθέτως, οι εισαγωγές σε Τσάι και Καφέ (09) μειώθηκαν κατά 51%, σε διάφορα παρασκευάσματα διατροφής (21) κατά 35,2% όπως επίσης και εκείνες των υποδημάτων (64) κατά 7,6%.

Πίνακας 14: Ελληνικές εισαγωγές από τη Πορτογαλία – κυριότερα προϊόντα

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
8ψηφίο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
27101964' Περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που υπερβαίνει το 0,1 % αλλά δεν υπερβαίνει το 1 %	24,518,921	16.2%	45,664,818	25.3%	86.2%
85023100' Ηλεκτροπαραγωγές μονάδες, που λειτουργούν με αιολική ενέργεια	11,716,381	7.7%	19,993,309	11.1%	70.6%
39012090' Πολυαιθυλένιο πυκνότητας >= 0,94, σε πρωτογενείς μορφές (εκτός από πολυαιθυλένιο σε ακανόνιστους όγκ	8,757,133	5.8%	10,270,787	5.7%	17.3%
48025590' Νέος κωδικός 2004	1,473,638	1.0%	5,199,296	2.9%	252.8%
48025700' Άλλα, με κατά m2 40 g ή περισσότερο αλλά που δεν υπερβαίνει τα 150 g	3,222,384	2.1%	3,779,429	2.1%	17.3%
48041190' Χαρτί και χαρτόνια για επικάλυψη, με την ονομασία kraftliner, χωρίς επίχριση ή επάλειψη, σε κυλίνδρο	709,033	0.5%	3,725,213	2.1%	425.4%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
48025620' Σε φύλλα των οποίων η μία πλευρά έχει μήκος 297 mm και η άλλη 210 mm (διαστάσεις A4)	3,921,299	2.6%	3,279,885	1.8%	-16.4%
32089091' Χρώματα επίχρισης και βερνίκια με βάση συνθετικά πολυμερή, διασκορπισμένα ή διαλυμένα σε μη υδατώδες	2,653,055	1.8%	2,750,022	1.5%	3.7%
87042291' Αυτοκίνητα φορητά οχήματα, με εμβολοφόρο κινητήρα εσωτερικής καύσης με αυτανάφλεξη, με επιτρεπόμενο	857,588	0.6%	2,636,067	1.5%	207.4%
25051000' Άμμος χαλαζιακή και άμμος πυριτική, έστω και χρωματισμένη	827,271	0.5%	2,124,028	1.2%	156.8%
09012100' Καφές, καβουρντισμένος, με καφε νη	5,002,717	3.3%	1,758,754	1.0%	-64.8%
21069098' Παρασκευάσματα διατροφής, π.δ.κ.α., που περιέχουν κατά βάρος >= 1,5% λιπαρές ύλες που προέρχονται απ	1,194,287	0.8%	1,391,419	0.8%	16.5%
84146000' Απορροφητήρες με ενσωματωμένο ανεμιστήρα, έστω και με φίλτρο, με μέγιστη οριζόντια πλευρά <= 120 cm	1,241,689	0.8%	1,383,775	0.8%	11.4%
30049000' Άλλα	2,116,976	1.4%	1,325,514	0.7%	-37.4%
45031010' Πώματα, κυλινδρικά, από φυσικό φελλό	1,051,319	0.7%	1,309,854	0.7%	24.6%
39202021' Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πολυμερή του προπυλενίου	1,164,492	0.8%	1,240,194	0.7%	6.5%

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
8ψηφίο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
48021000' Χαρτί και χαρτόνια που γίνονται φύλλο προς φύλλο χειροποίητο χαρτί	1,093,910	0.7%	1,172,863	0.7%	7.2%
72171090' Σύρματα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, περιελιγμένα ακανόνιστα ή σε πηνία	1,222,684	0.8%	1,149,811	0.6%	-6.0%
62052000' Πουκάμισα από βαμβάκι, για άντρες ή αγόρια (εκτός των πλεκτών,	894,596	0.6%	1,019,139	0.6%	13.9%
48041111' Χαρτί και χαρτόνια για επικάλυψη, με την ονομασία kraftliner, χωρίς επίχριση ή επάλειψη, σε κυλίνδρο	665,384	0.4%	1,002,222	0.6%	50.6%
Σύνολο	151,430,330	100.0%	180,391,790	100.0%	19.1%

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ.

Τα ορυκτά καύσιμα της κατηγορίας (27101964) συνεχίζουν να είναι τα πιο εισαγωγικά αγαθά, με αξία που υπερβαίνει τα 45 εκ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 86,2% και αποτελώντας το 25,3% της αξίας των συνολικών εισαγωγών από Πορτογαλία. Στην δεύτερη θέση βρίσκονται τα Μηχανήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (85023100) αποτελώντας το 11% της συνολικής αξίας των εισαγωγών με μεγάλη αύξηση μεταξύ των δύο τελευταίων ετών της τάξης του 70,6%

Όσον αφορά τα υπόλοιπα προϊόντα, μεγάλη αύξηση της τάξης του 425% παρουσιάζει η εισαγωγή Χαρτιού (48041190) και Αυτοκινήτων (87042291) με 207%. Αντιθέτως μείωση κατά 64% παρουσιάζουν οι εισαγωγές Καφέ καβουρντισμένου (09012100).

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 15: Ισοζύγιο υπηρεσιών

	2015	2016	2017	2018	2019
Εισπράξεις (αξία σε εκ. ευρώ)	69.6	61.9	72.1	112.0	121.6
Πληρωμές (αξία σε εκ. ευρώ)	21.5	20.9	26.7	45.9	62.6
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία σε εκ. ευρώ)	48.2	41.0	45.4	66.1	59.0

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Αναφορικά με το ισοζύγιο υπηρεσιών και σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτό παραμένει θετικό για την Ελλάδα. Σημειώνεται η μεγάλη αύξηση μετά το 2015 που τόσο οι εισπράξεις όσο και οι πληρωμές διπλασιαστήκαν. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ανήλθαν σε 121,6 εκ. ευρώ και οι πληρωμές προς Πορτογαλία σε 62,6 εκ ευρώ.

Πίνακας 16: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Πορτογαλία

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε εκ.ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Ταξιδιωτικές	21.8	19.5%	53.2	43.7%	144%
Θαλάσσιες μεταφορές	61.0	54.5%	44.7	36.8%	-27%
Άλλες Υπηρεσίες	29.1	26.0%	23.7	19.5%	-19%
Εισπράξεις	111.9	100%	121.6	100%	9%

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι εισπράξεις της Ελλάδας από την Πορτογαλία ανήλθαν στα 121,6 εκ. ευρώ το 2019, το οποίο αποτελεί αύξηση κατά 9% ή 10 εκ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κυρίαρχη θέση καταλαμβάνουν, οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες που αποτελούν το 43,7% των συνολικών εισπράξεων. Η δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία είναι οι Θαλάσσιες μεταφορές, αποτελώντας το 36,8% της συνολικής εισπρακτικής αξίας. Οι υπόλοιπες κατηγορίες υπηρεσιών αποτελούν το 19,5% του συνόλου.

Πίνακας 17: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Πορτογαλία

	2015	2016	2017	2018	2019
Αφίξεις από την Πορτογαλία στην Ελλάδα	17,821	21,694	26,185	41,042	69,958
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,07%	0,08%	0,09%	0.12%	0.19%
Μεταβολή	25,4%	21,7%	20,7%	56,7%	70.5%
Αφίξεις από την Ελλάδα στην Πορτογαλία	11,963	12,155	13,432	25,199	41,934

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι αφίξεις των Πορτογάλων τουριστών στην Ελλάδα αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό (0,19%) του συνόλου των αφίξεων για το 2019. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση και το 2019 η χώρα μας δέχθηκε 69,9 χιλ. Πορτογάλους τουρίστες 70,5% περισσότερους από ότι το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα, την Πορτογαλία επισκέφθηκαν 41,9 χιλιάδες Έλληνες το 2019.

Σημειώνεται ότι, η Ελλάδα, ως τουριστικός προορισμός στη Πορτογαλία, έχει ιδιαίτερα καλή φήμη λόγω φυσικού κάλλους και αρχαιολογικών τόπων, ενώ οι Κυκλάδες

(Μύκονος-Σαντορίνη) όπως επίσης η Ρόδος και η Κρήτη είναι αρκετά δημοφιλείς προορισμοί. Εντούτοις, η ροή του εξερχόμενου τουρισμού προς την Ελλάδα παραμένει μικρή συγκριτικά με τους Πορτογάλους που επισκέπτονται άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Την ροή επισκεπτών διευκολύνει η ύπαρξη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Αθήνας – Λισσαβώνας, που εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο 2016 (6 πτήσεις εβδομαδιαίως την θερινή και 3 πτήσεις εβδομαδιαίως την χειμερινή περίοδο) από την Aegean Airlines, και της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Αθήνας – Πόρτο (2η μεγαλύτερη πόλη και οικονομικό και βιομηχανικό κέντρο της χώρας) από τον Ιούνιο 2018, επίσης από την Aegean Airlines (2 πτήσεις εβδομαδιαίως μόνο την θερινή περίοδο. Η έως σήμερα λειτουργία των δύο απευθείας αεροπορικών συνδέσεων θεωρείται άκρως ικανοποιητική καθώς καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλές πληρότητες και αποδεικνύουν το αυξημένο ενδιαφέρον των Πορτογάλων να επισκεφτούν την Ελλάδα όπως και των Ελλήνων για την Πορτογαλία.

Πίνακας 18: Πληρωμές της Ελλάδας στην Πορτογαλία

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. ευρώ	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Ταξιδιωτικές	13.2	30.3%	25.8	41.5%	95%
Θαλάσσιες μεταφορές	1.2	2.8%	1.3	2.1%	8%
Άλλες Υπηρεσίες	29.1	66.9%	35.1	56.4%	21%
Πληρωμές	43.5	100.0%	62.2	100.0%	43%

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

Το σύνολο των πληρωμών για το 2019 είναι προσαυξημένο κατά 43% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ξεπερνώντας τα 62 εκ. ευρώ. Οι πληρωμές για τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά 95% στο ποσό των 25,8 εκ. ευρώ, αποτελώντας την μεγαλύτερη κατηγορία με 41,5% της αξίας του συνόλου των πληρωμών.

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Πορτογαλία

Πίνακας 19: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Πορτογαλία

	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	-0.44	0.88	-30.60	-3.34	15.35
Απόθεμα	12.41	12.83	-18.66	-30.97	-15.85

Πηγές: Τράπεζα Πορτογαλίας (σε εκ. ευρώ)

Το απόθεμα των ελληνικών επενδύσεων στην Πορτογαλία το 2019 ήταν αρνητικό στα -15,35 εκ. ευρώ. Επίσης οι επενδυτικές ροές την τελευταία 5ετία ήταν αρνητικές με εξαίρεση το 2016 και το 2019.

Οι επενδύσεις της Ελλάδας στην Πορτογαλία είναι περιορισμένες. Η σημαντικότερη ελληνική επένδυση είναι το εργοστάσιο παραγωγής εξηλασμένης πολυστερίνης Iberfibran, στο Onar, με συμμετοχή 65% της ελληνικής εταιρείας **Fibran-Δ.Αναστασιάδης**. Έλληνες ομογενείς δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά κυρίως στους τομείς των υπηρεσιών (εστίαση, χονδρεμπόριο, ναυτιλιακές υπηρεσίες, κλπ.). Συγκεκριμένα:

Η Sarantis Portugal, θυγατρική του ομίλου Sarantis S.A, ιδρύθηκε το 2013 με έδρα την Πορτογαλία. Η δραστηριότητα της πορτογαλικής εταιρείας περιλαμβάνει τη διανομή των δικών της καλλυντικών καθώς και τη διανομή των οικιακών προϊόντων.

Η AXIA Ventures Group Ltd, – ελληνικής ιδιοκτησίας - έδρα Κύπρος, είναι ιδιωτικός όμιλος παροχής επενδυτικών υπηρεσιών ο οποίος δραστηριοποιείται στο χώρο των συμβουλευτικών υπηρεσιών επενδυτικής τραπεζικής καθώς και στην παροχή υπηρεσιών προς μεγάλες επιχειρήσεις και θεσμικούς πελάτες με αντικείμενο την πραγματοποίηση επενδύσεων στις αγορές κεφαλαίου.

Η Vianadecon Naval είναι μια ναυπηγική και κατασκευαστική εταιρεία που δραστηριοποιείται στην σχεδίαση και κατασκευή εσωτερικού εξοπλισμού και διάκοσμου πλοίων.

Η G.K. Marine Ltd μέσω της θυγατρικής της σε Πορτογαλία GKM INTERNATIONAL LDA δραστηριοποιείται στον σχεδιασμό, μηχανική, εγκατάσταση, επίβλεψη, θέση σε λειτουργία, τεχνική βοήθεια και εξυπηρέτηση σε διάφορες εφαρμογές θαλάσσιου εξοπλισμού.

Arista Shipping Surcusal in Portugal του Ομίλου Παναγώπουλου, που δραστηριοποιείται στις ναυτιλιακές υπηρεσίες.

DHI με δυο δερματολογικές κλινικές μεταμόσχευσης μαλλιών σε Λισσαβώνα και Πόρτο.

2.2.2 Επενδύσεις της Πορτογαλίας στην Ελλάδα

Πίνακας 20: Επενδύσεις της Πορτογαλίας στην Ελλάδα

	2015	2016	2017	2018	2019
Ροές	-0.83	-0.07	0.83	-4.98	0.38
Απόθεμα	5.12	5.22	6.64	3.72	4.33

Πηγές: Τράπεζα Πορτογαλίας (σε εκ. ευρώ)

Τα τελευταία χρόνια περιορισμένες ήταν και οι ροές πορτογαλικών επενδύσεων στην Ελλάδα. Η σημαντικότερη πορτογαλική επένδυση στην Ελλάδα ήταν η θυγατρική της Millenium BCP, η οποία αποδείχθηκε ζημιογόνος για την μητρική εταιρεία και πωλήθηκε το 2013 στον Όμιλο Πειραιώς. Εντούτοις, τρεις μεγάλοι πορτογαλικοί όμιλοι έχουν επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα:

Ο όμιλος **Sonae Siera**, ένας από τους μεγαλύτερους της Πορτογαλίας με πολυεθνική παρουσία που ειδικεύεται στην ίδρυση και λειτουργία εμπορικών κέντρων, σε συνεργασία με την επενδυτική εταιρεία ακινήτων Bluehouse λειτουργεί από τις 15 Νοεμβρίου 2018 το

Fashion City Outlet, στην Λάρισα. Το πρώτο εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό κέντρο της Θεσσαλίας, επένδυσης ύψους 9 εκατ. ευρώ, τα οποία διοχετεύτηκαν στην ανακαίνιση ήδη υπάρχουσών εγκαταστάσεων και στην ανάπτυξη του νέου εκπαιδευτικού κέντρου. Εκκρεμεί η ανέγερση του εμπορικού κέντρου της κοινοπραξίας Sonae-Ομίλου Χαραγκιώνη στις εγκαταστάσεις του πρώην εργοστασίου ΧΡΩΠΕΙ στο Ν.Φάληρο. Η εταιρεία προτίθεται να υποβάλει το σχέδιο της επένδυσης για ένταξη στο νόμο (fast track) στρατηγικών επενδύσεων. Επίσης διαθέτει άδεια δημιουργίας εμπορικού κέντρου στα Ιωάννινα.

Επίσης η μεγάλη πορτογαλική υαλουργία **BA Vidro** έχει εξαγοράσει από το 2016, την υαλουργία Γιούλα, έναντι τιμήματος περί τα 500 εκ., εκ των οποίων τα 335 εκ. αφορούσαν τα δάνεια που είχε η ελληνική εταιρεία. Το ελληνικό εργοστάσιο, μαζί με αυτά της Βουλγαρίας και Ρουμανίας εξαγοράστηκαν από την BA Vidro. Είναι ενδεικτικό ότι από τα τέλη του 2016 που η BA Vidro εξαγόρασε τη «Γιούλα», ο πορτογαλικός όμιλος «εκτοξεύθηκε» με τις πωλήσεις του φθάνοντας, -την επόμενη χρονιά-, στα 803,9 εκ. ευρώ, από 581,5 εκ. ευρώ. Η απόκτηση του Γιούλα Group προσέθεσε τέσσερα νέα εργοστάσια σε τρεις χώρες, -την Ελλάδα, δύο στη Βουλγαρία (Σόφια και Πλόβντιβ) και τη Ρουμανία-, με αποτέλεσμα ο όμιλος να μπορεί να παράγει πάνω από 20 εκ. μονάδες καθημερινά.

Η θυγατρική στον τομέα των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας της «πορτογαλικής ΔΕΗ», **Energias de Portugal SA (EDP – Renovaveis)**, με ισχυρή θέση στην Ιβηρική και στις ΗΠΑ έχει ήδη λάβει 4 άδειες ίδρυσης αιολικών πάρκων: α) περιοχή Λιβάδι Ευβοίας στην Κεντρική Ελλάδα, δυναμικότητας 45kw το οποίο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2020, β) θέση Αετοράχη του Δήμου Αμυνταίου στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, δυναμικότητας 15 MW με 20 έτη διάρκεια λειτουργίας και με προοπτική εμπορικής λειτουργίας έως το 2041 γ) περιοχή Χαλκοδόνιο στο Βελεστίνο Μαγνησίας, στη Θεσσαλία, δυναμικότητας 30 MW, με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2022 και δ) περιοχή Ξηρονομή δυναμικότητας 33MW, 20ετους διάρκειας. Υπογραμμίζεται ότι το συνολικό ενεργειακό δυναμικό της EDP στην Ελλάδα ανέρχεται σε 120 MW, ενώ η EDP μητρική εταιρεία της EDP-Renovaveis θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την επέκταση των ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων του πορτογαλικού ομίλου στην Ελλάδα, που διαθέτει υψηλό δυναμικό ανάπτυξης στον τομέα των ανανεώσιμων μορφών και την χαρακτηρίζει ως επενδυτικό προορισμό μειωμένου κινδύνου. Η Ελλάδα αποτελεί την 16η χώρα δραστηριοποίησης της EDP και την 9η ευρωπαϊκή.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται, επίσης, οι πορτογαλικοί όμιλοι Martifer στον τομέα της συντήρησης και τεχνικής βοήθειας σε φωτοβολταϊκά έργα, η PLM με την PLM Hellas στα Διαχείριση και Υποστήριξη Μεγάλων Κτηρίων. Γραφεία και καταστήματα με τη μορφή franchise διαθέτουν οι Onebiz, και Salsa Jeans και η Parfois- καταστήματα γυναικείων αξεσουάρ.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Πορτογαλίας

Επιπλέον των ευρωπαϊκών ρυθμίσεων, σε διμερές επίπεδο μεταξύ Ελλάδας και Πορτογαλίας έχουν υπογραφεί η κάτωθι συμφωνίες:

- **Σύμβαση για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας** και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και πρωτοκόλλου αυτής. Υπογράφηκε στις 02.12.1999 και ημερομηνία κύρωσής της 25.04.2002 (ΦΕΚ 226/α 01.10.2002)
- **Μνημόνιο Οικονομικής Συνεργασίας Ελλάδος- Πορτογαλίας**, υπογράφηκε στις 25.10.2018 κατά την επίσκεψη του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών. Το Μνημόνιο προβλέπει την συνεργασία σε ποικίλους τομείς, (γεωργία, τουρισμός, οικονομία της θάλασσας, ενέργεια και περιβάλλον, νέες τεχνολογίες, συνέργειες σε τρίτες χώρες).
- **Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας Ελλάδος – Πορτογαλίας** η οποία υπογράφηκε στις 14 Μαρτίου 2018 κατά την επίσημη επίσκεψη του Προέδρου της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Αθήνα. Εκκρεμεί η κύρωσή της από την ελληνική πλευρά.

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019

Το κείμενο μεταφέρεται στο Έντυπο ΣΔΠ «Ε.ΓΕΝ.10-01 Απολογισμός Δραστηριοτήτων Γραφείου», στην ενότητα «1. Ανάλυση – Απολογισμός Δραστηριοτήτων Γραφείου».

1. ΑΝΑΛΥΣΗ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

1.1. Ενέργειες για την υποστήριξη των Κλάδων Ενδιαφέροντος που δηλώθηκαν στον Προγραμματισμό

A/A	Κλάδοι Ενδιαφέροντος	Τρόπος υποστήριξης
	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Συμμετοχή σε Φεστιβάλ Μεσογειακής Διατροφής στην πόλη Tavira στην Ν. Πορτογαλία κατά την οποία διανεμήθηκε και παρουσιάστηκε υλικό του ΕΟΤ (βλ. έγγραφό μας ΑΠΦ 2165/11/ΑΣ 1029/24.09.2019)
	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ	Επικαιροποίηση έρευνας Αγοράς
	ΙΧΘΥΗΡΑ	Παρακολούθηση αγοράς ιχθυηρών που αποτελούν την πρώτη εξαγόμενη κατηγορία των ελληνικών εξαγωγών. Επικαιροποίηση έρευνας Αγοράς

1.2. Άλλες ενέργειες, πέραν αυτών που δηλώθηκαν στο κεφάλαιο 1.1.

1.2.1 Δράσεις που πραγματοποιήθηκαν για προσέλκυση Επενδύσεων και επιχειρηματική συνεργασία

Συμμετοχή στην εκδήλωση «Portugal Exportador» του Πορτογαλικού Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών και Προσέλκυσης Επενδύσεων (AICEP) που πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2019 (βλ. έγγραφό μας ΑΠΦ 2165/14/1360/12.12.2019). Πρόκειται για το μεγαλύτερο γεγονός στην Πορτογαλία με θέμα την επιχειρηματική εξωστρέφεια, το οποίο πραγματοποιείται ετησίως τα τελευταία χρόνια. Τα τελευταία χρόνια, στο Portugal Exportador προσκαλούνται και συμμετέχουν ενεργά και εκπρόσωποι Πρεσβειών. Στον ειδικά προσαρμοσμένο «Χώρο Πρεσβειών», εκπρόσωποι πορτογαλικών επιχειρήσεων έχουν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με εκπροσώπους Πρεσβειών, να διερευνήσουν συνεργασίες, να θέσουν συγκεκριμένα ερωτήματα και να ανοίξουν δίαυλο επικοινωνίας με αγορές του ενδιαφέροντός τους. Η συμμετοχή στο Portugal Exportador αποτελεί μια ευκαιρία για προβολή της εικόνας της Ελλάδος και διεύρυνση του κύκλου επαφών μας με την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας.

1.2.2 Λοιπές δράσεις για την Προώθηση Εξαγωγών

Το Γραφείο ΟΕΥ Λισσαβώνας παρακολούθησε συνέδρια και λοιπές διοργανώσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα ελληνικά οικονομικά και εμπορικά συμφέροντα, ενημέρωσε σχετικά αρμόδια ελληνικά Υπουργεία και φορείς και συντόνισε την συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό το Γραφείο ΟΕΥ συνέδραμε:

α) στην συμμετοχή του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στην 4η Υπουργική Σύνοδο «Oceans Meeting», στην Λισσαβώνα, 16-17 Μαΐου 2019, που αποτελεί Διεθνές Συνέδριο για την Θαλάσσια Οικονομία. Στο συνέδριο συμμετείχε ο Γεν. Γραμ. του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (βλ. έγγραφο Πρεσβείας Λισσαβώνας με ΑΠΦ. 2161/3/ΑΣ 639/21.05.2019)

β) στη συμμετοχή του Υπουργείου Γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ναυτική Ημέρα (European Maritime Day), Λισσαβώνα, 16 Μαΐου 2019. Στο συνέδριο συμμετείχε η Γενική Δ/ντρια Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κα. Μαρίνα Πέτρου (βλ. έγγραφό Πρεσβείας Λισσαβώνας με ΑΠΦ. 2161/3/ΑΣ 639/21.05.2019).

γ) στην συμμετοχή της Περιφέρειας Αττικής και του ΕΒΕΑ μέσω της Θερμοκοιτίδας Νεοφυών Επιχειρήσεων στο Διεθνές Τεχνολογικό Φόρουμ “Websummit 2019, Λισσαβώνα 4-7.11.2019, που αποτελεί το μεγαλύτερο συνέδριο για το Διαδίκτυο και τις νεοφυείς επιχειρήσεις (βλ. έγγραφό Πρεσβείας Λισσαβώνας ΑΠΦ.2161/16/ΑΣ 1243/14.11.2019).

Επαφές με παράγοντες των Πορτογαλικών Υπουργείων Οικονομικών, Εξωτερικών, Γεωργίας, Ενέργειας και Περιβάλλοντος και διάφορους επιχειρηματικούς φορείς.

Ενημέρωση Επιμελητηρίων Πορτογαλίας για σύνολο Διεθνών Εκθέσεων που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και κατά περίπτωση προώθηση πληροφόρησης για διοργάνωση εκθέσεων/συνεδρίων σε κλαδικούς συνδέσμους ή άλλους φορείς.

Παρακολούθηση της πορείας της οικονομίας της Πορτογαλίας. Συνεχής σύνταξη αναφορών και ενημέρωση Κεντρικής Υπηρεσίας ΥΠΕΞ και Υπουργείου Οικονομικών, Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (σε συνεργασία με Πρεσβεία).

Επίσκεψη σε μεγάλες διεθνείς εμπορικές εκθέσεις (τροφίμων, τουρισμού), ανεξαρτήτως ελληνικής συμμετοχής.

Τέλος ιδιαίτερα σημαντική, για την ενίσχυση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων είναι η δημιουργία Ελληνο-Πορτογαλικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου. Τόσο η Πρεσβεία Λισσαβώνας όσο και το Γραφείο ΟΕΥ έχουν αναλάβει πρωτοβουλία για ίδρυση του, προσκαλώντας τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και έχουν επιχειρηματικές σχέσεις με Πορτογαλία. (βλ. σχετ. Πρεσβείας Λισσαβώνας ΑΠΦ.2180/25/ΑΣ 731/06.06.2019).

Δράσεις για την Άρση των Εμποδίων Πρόσβασης στην Αγορά:

Στην Πορτογαλία δεν υφίστανται εμπόδια εισόδου στην Αγορά. Το Γραφείο δέχτηκε αιτήματα από ελληνικές εταιρείες η οποίες είχαν εμπορικές διαφορές με πορτογαλικές επιχειρήσεις. Το γραφείο συνέταξε επιστολές προς τις συνεργαζόμενες εταιρείες των ελληνικών επιχειρήσεων για επίλυση της διαφοράς.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι Ενδιαφέροντος	Ανάλυση - Αιτιολόγηση	Τρόπος υποστήριξης
1.	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Με την ευκαιρία λειτουργίας των δύο απευθείας αεροπορικών συνδέσεων της Αθήνας με Λισσαβώνα και Πόρτο, προσπάθεια ενίσχυσης του τουριστικού ενδιαφέροντος των Πορτογάλων για Ελλάδα	Επαφές με φορείς θεματικού τύπου σε Πορτογαλία προκειμένου να διοργανωθούν επισκέψεις Πορτογάλων δημοσιογράφων σε Ελληνικούς προορισμούς σε συνεργασία με τον ΕΟΤ και άλλους τουριστικούς φορείς. Συμμετοχή της Ελλάδας με εθνικό περίπτερο στην Διεθνή Τουριστική Έκθεση BTL που λαμβάνει χώρα στην Λισσαβώνα κάθε Φεβρουάριο
2.	ΙΧΘΥΗΡΑ ΘΑΛΑΣΣΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	Αποτελούν την σημαντικότερη κατηγορία εξαγόμενων ελληνικών προϊόντων, - Τσιπούρα, Λαυράκι	Επικαιροποίηση της μελέτης για την αγορά ιχθυηρών σε Πορτογαλίας και παρακολούθηση του ανταγωνισμού άλλων

			χωρών (Ισπανία-Τουρκία).
3.	ΦΑΡΜΑΚΑ	Τα φαρμακευτικά και παραφαρμακευτικά προϊόντα αποτελούν μια από τις σημαντικότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων. Αύξηση μεριδίου τους σε τοπική αγορά.	Επικαιροποίηση μελέτης για την αγορά των Φαρμάκων και παραφαρμακευτικών προϊόντων.

Πίνακας 21: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Με την ευκαιρία λειτουργίας των δύο απευθείας αεροπορικών συνδέσεων της Αθήνας με Λισσαβώνα και Πόρτο, προσπάθεια ενίσχυσης του τουριστικού ενδιαφέροντος των Πορτογάλων για Ελλάδα. Συμμετοχή της Ελλάδας με εθνικό περίπτερο, από τον ΕΟΤ, στην Διεθνή Τουριστική Έκθεση BTL που λαμβάνει χώρα στην Λισσαβώνα κάθε Φεβρουάριο
2	ΙΧΘΥΗΡΑ ΘΑΛΑΣΣΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	Αποτελούν την σημαντικότερη κατηγορία εξαγόμενων ελληνικών προϊόντων, - Τσιπούρα, Λαυράκι
3	ΦΑΡΜΑΚΑ	Τα φαρμακευτικά προϊόντα αποτελούν μια από τις σημαντικότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων. Αύξηση μεριδίου τους σε τοπική αγορά.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 22: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Πορτογαλία

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
-----	----------------------	-----------------------

	Ανανεώσιμες Μορφές Ενέργειας (ΑΠΕ)	Καταγράφεται ενδιαφέρον για το μεγάλο δυναμικό των ΑΠΕ στην χώρα μας. Η μεγαλύτερη εταιρεία ΑΠΕ της Πορτογαλίας EDP Renovaveis έχει ήδη 4 άδειες κατασκευής και λειτουργίας αιολικών πάρκων.
2	Κατασκευαστικός κλάδος	Συγκρότηση συνεργιών από ελληνικές και πορτογαλικές εταιρείες, με σκοπό την ανάληψη κοινών δραστηριοτήτων σε Τρίτες χώρες όπου κάθε μια έχει παρουσία και προνομιακές σχέσεις
3	Οικονομία της Θάλασσας	Ο τομέας της Θαλάσσιας οικονομίας αποτελεί κοινό στοιχείο των δύο χωρών- Ναυτιλία, Ιχθυοκαλλιέργειες-Ερευνητικά Κέντρα. Η Πορτογαλία συμμετέχει στην Διεθνή Έκθεση «Ποσειδώνια».

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

1.1 Δράσεις για Επενδύσεις και Επιχειρηματική Συνεργασία

- 1.1.1 Εξέταση πιθανότητας διοργάνωσης ημερίδας με θέμα τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις Ελλάδος-Πορτογαλίας στο πλαίσιο της ετήσιας εκδήλωσης «Portugal Exportador» του αρμόδιου Πορτογαλικού Φορέα για προσέκλυση Επενδύσεων και προώθησης Εξαγωγών –AICEP, Νοέμβριος 2021.
- 1.1.2 Ιδιαίτερα σημαντική, για την ενίσχυση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων είναι η δημιουργία Ελληνο-Πορτογαλικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου. Τόσο η Πρεσβεία Λισσαβώνας όσο και το Γραφείο ΟΕΥ έχουν αναλάβει πρωτοβουλία για ίδρυση του, προσκαλώντας τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και έχουν επιχειρηματικές σχέσεις με Πορτογαλία. (βλ. σχετ. Πρεσβείας Λισσαβώνας ΑΠΦ.2180/25/ΑΣ 731/06.06.2019).

1.2 Δράσεις για Επιχειρηματικές Αποστολές

Στο πλαίσιο των προβλέψεων του Μνημονίου Οικονομικής Συνεργασίας Ελλάδος-Πορτογαλίας που υπεγράφη στις 25 Οκτωβρίου 2018, και ύστερα από ενδεχόμενη εκδήλωση ενδιαφέροντος από ελληνικούς επιχειρηματικούς φορείς, διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής ελληνικών επιχειρηματικών φορέων σε Πορτογαλία (Τουρισμός, Φάρμακα, Διατροφικά Προϊόντα, Ιχθυηρά, Κατασκευαστικές).

13.1 Λοιπές δράσεις για την Προώθηση Εξαγωγών

Υποστήριξη ενδεχόμενης συμμετοχής του Enterprise Greece και άλλων επιχειρηματικών φορέων στο μεγαλύτερο διεθνές τεχνολογικό συνέδριο για το Διαδίκτυο – Websummit, Δεκέμβριος 2020.

Στην Πορτογαλία διοργανώνονται πλήθος κλαδικών και τομειακών εκθέσεων. Οι βασικοί φορείς διοργάνωσης είναι η FIL (Διεθνής Έκθεση Λισσαβώνας – www.fil.pt), η EXPONOR (www.exponor.pt) και η EXPOSALAO (www.exposlao.pt). Οι σημαντικότερες εκθέσεις μεγάλου εμπορικού ενδιαφέροντος είναι η ALIMENTARIA στον κλάδο των τροφίμων που λαμβάνει χώρα σε διετή βάση, η TEKTONICA στον τομέα των κατασκευών, ενώ στον τομέα των νεοφυών επιχειρήσεων και του διαδικτύου μεγάλη διεθνή απήχηση έχει το WEBSUMMIT.

13.2 Δράσεις για την Άρση των Εμποδίων Πρόσβασης στην Αγορά

Υποστήριξη οιασδήποτε ελληνικής επιχειρήσεις η οποία έχει εμπορική διαφορά με πορτογαλική επιχείρηση. Η υποστήριξη και σύνταξη επιστολών προς την πορτογαλική εταιρεία ζητώντας την τοποθέτηση της επί του θέματος και ενημέρωση σχετικά με τις δυνατότητες και διαδικασίες ενδεχόμενης δικαστικής προσφυγής.

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

4 Παράρτημα

4.1 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ: +351-213031260	gremb.lis@mfa.gr
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων	Τηλ: +351-213031260-3, +351-213031267	ecocom-lisbon@mfa.gr

2. Πορτογαλικές Αρχές

Πορτογαλική Στατιστική υπηρεσία	www.ine.pt
Κεντρική τράπεζα Πορτογαλίας	http://www.bportugal.pt
AICEP- Πορτογαλικός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων και Εξωτερικού	www.portugalglobal.pt

Εμπορίου	
Προεδρία Δημοκρατίας Πορτογαλίας	www.presidencia.pt
Κυβέρνηση Πορτογαλίας	www.portugal.gov.pt

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Εμπορική Ένωση Πορτογαλίας Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πορτογαλίας	www.ccip.pt	geral@ccip.pt
Επιχειρηματικό Συμβούλιο Κεντρικής Πορτογαλίας Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κεντρικής Πορτογαλίας	www.cec.org.pt	geral@cec.org.pt
Ένωση Επιχειρηματιών Πορτογαλίας	www.aeportugal.pt	aep@aeportugal.com
Βιομηχανική Ένωση Minho	www.aiminho.pt	aiminho@aiminho.pt
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πόρτο	www.cciporto.com	correio@cciporto.pt
Ένωση Βιομηχάνων Aveiro	www.aida.pt	aida@aida.pt
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Heroismo	www.ccah.eu	geral@ccah.eu
Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ponta Delgada	www.cciptd.pt	cciptd@cciptd.pt

4. Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα

BANCO PRIMUS	www.bancoprimum.pt
CREDIBOM	http://www.credibom.pt

BANCO DE PORTUGAL	http://www.bportugal.pt
BPI	http://www.bancobpi.pt/
CAIXA GERAL DE DEPÓSITOS	https://www.cgd.pt
CRÉDITO AGRÍCOLA	http://www.credito-agricola.pt
MONTEPIO GERAL	http://www.montepio.pt
BBVA	www.bbva.pt
BIC - BANCO INTERNACIONAL DE CRÉDITO	www.bancobic.pt www.bancobic.ao
MILLENNIUM BCP	www.millenniumbcp.pt
NOVO BANCO	www.novobanco.pt
SANTANDER	www.santandertotta.pt
BANCO INVEST	www.bancoinvest.pt
UCI	http://www.uci.pt/
COFIDIS	http://www.cofidis.pt
UNICRE	http://www.unicre.pt

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

EXPOSALAO	www.exposalao.pt
EXPONOR	www.exponor.pt
FIL	www.fil.pt

6. Τύπος

Jornal de Negocios	http://www.jornaldenegocios.pt/
Publico	http://www.publico.pt/
Economico	http://economico.sapo.pt/
Portugal News	http://theportugalnews.com/

Expresso	https://expresso.pt/
----------	---

7. Ξενοδοχεία

GRUPO PESTANA	www.pestana.com
GRUPO DOM PEDRO	www.dompedro.com
GRUPO AZINOR – SANA HOTELS	www.azinor.pt
VILA GALÉ HOTEIS	www.vilagale.pt
TIVOLI HOTELS & RESORTS	www.minorhotels.com
GRUPO HOTEIS REAL	www.realhotelsgroup.com
BELVER HOTELS	www.belverhotels.com
SOLVERDE – CASINOS- HOTEIS	www.solveverde.pt

8. Διπλωματικές Αποστολές

Πρεσβεία της Πορτογαλίας στην Αθήνα	+30 210-7290096 210-7290052
Γραφείο της Ε. Επιτροπής στην Λισσαβώνα	http://ec.europa.eu/portugal/

9. Διάφορα

ABOLSAMIA (ευρετήριο επιχειρήσεων)	www.abolsamia.pt
INFORMA D&B(ευρετήριο επιχειρήσεων)	www.informadb.pt
GUIANET(ευρετήριο επιχειρήσεων)	www.guianet.pt
PeProbe (ιστοσελίδα με πληροφορίες στα αγγλικά για την πορτογαλική οικονομία)	www.peprobe.com
Portal Da Empresa(Ευρετήριο επιχειρήσεων)	http://www.portaldaempresa.pt https://eportugal.gov.pt/inicio/espaco-empresa
Paginas Amarelas (Ευρετήριο επιχειρήσεων- χρυσός οδηγός)	http://www.pai.pt/
BASE (ιστοσελίδα με δημόσιους διαγωνισμούς)	www.base.gov.pt